المملكة العربية السعودية

DEANSHIP OF
LIBRARY AFFAIRS

جامعة الملك سعود

عمادة شؤون المكتبات

Kingdom of Saudi Arabia

King Saud University

Riyadh, 11495 P.O.Box 22480

No. .... الرقم

King Saud University 1957 جامعة الملك سعود

Copyright © King Saud University

١٥٠٤ ١-

مكتبة جامعة الرياض - قسم المخطوطات

الرقم: ٤٠٨٩

العنوان: (شرح رسالة في المشروعات وغير المشروعات) بالتركية

المؤلف: لم يسم الشارح

تاريخ النسخ: القرن الثالث عشر الهجري

اسم الناسخ:

عدد الأوراق: ٢٢ق

ملاحظات: ٢٠,٤×١٤,٦سم

١٧س

ق ٨٩٠ / ٢

Copyright © King Saud University

فقه كيدانى

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين وبعد اعلم بان العبد
مبتلى بين ان يطيع الله فيثاب وبين ان يعصيه فيعاقب امام كيدانى
حضرتلرى كه لطف الله نسفى ديمكله معروفدر بيورر كه معلوم اولسونكه تحقيقا عبد
مطلقا الله تعالى حضرتنه اطاعت ايتمك يعنى اوامرينه امتثال ايدوب ونواهيسندن
اجتناب ايتمكله اوامرينه امتثال ايتميوب ونواهيسندن اجتنا ايتممك بيننده
مكلف ومخيردر • پس ايمدى عبد مكلف ومختار اگر حق سبحانه وتعالى نك امرينه امتثال
ونهيندن اجتناب ايدرسه مثاب اولمغه لايق واگر خلاف ايدرسه معاقب اولمغه مستحق
اولور والابتلاء يتعلق بالمشروع وغير المشروع فعلا وتركا ودخى معلوم
اولسونكه تحقيقا ابتلا يعنى تكليف مشروعه تعلق ايدوكى كبى غير مشروعه دخى
تعلق ايدر كركسه مشروع ايدوكمز اتيان يعنى اشلمك جهتندن اولسون كركسه ترك

بونلرك

يعنى اشلمهمك جهتندن اولسون • زيرا اتيان افعال مشروعات اوامردن اولدوغى كبى ترك
افعال غير مشروعات دخى اوامردندر • بومقدمه دن فهم اولنوركه فعل مشروعه وغير مشروعه منقسم
اولدوغى كبى ترك فعل دخى مشروعه وغير مشروعه منقسمدر صلاة وشرب خمر وترك
مثال للفعل الغير المشروع
شرب خمر وترك صلاة كبى • چونكه ابتلا وتكليف مشروعه وغير مشروعه تعلق ايدر اولديسه
مثال للترك المشروع
فلابد من بيان انواع المشروعات وغير المشروعات ومعانيها واحكامها لازم اولديكه
مشروعات وغير مشروعاتك انواعى وهر برينك معناسى وحكمى بيان اولنه ليسهل على
الطالب دركها وضبطها تاكه طالبينه انواع مشروعات وغير مشروعاتى وهر بونلرك
معناسنى وحكمنى ادراك وادعان ايتمك وحفظ وضبط ايدوب محلنده انكله عمل ايتمك
آسان اوله فنقول وبالله التوفيق ايمدى بز صدده شروع ايده رز توفيق وهدايت
انجق الله تعالى حضرتنه مخصوصدر مأمولدركه بوقوللرينى دخى صوابه موفق اليه بمنه
والطفه المشروع بين الفقهاء معهود اولان مشروع اربعة انواع درت نوع وزره در

فعلا وتركا ملحق

Copyright © King Saud University

فرض وواجب وسنت ومستحب يعني مشروع بو درت نوعه منحصردر ويليها

المباح اگرچه في الحقيقة مباح مشروع اصلیدن دگلایسه دخی ینه بونلری ویلی ایدر

یعنی اولدخی انلرک منزله سینه تنزیل اولنوب مشروعاتدن عد اولنور وغیر المشروع

ومشروع اصلینک غیری اولان نوعان انلر دخی ایکی نوعدرکه محرم ومکروه

بری حرام وبری مکروه در ویتلوهما المفسد للعمل المشروع فیه وجه مذکور

اوزره عمل مشروعی افساد ایدن یا حرامه تابع در یاخود مکروهه تابعدر

فالكل یعنی ایمدی مشروعات وما یلیها وغیر مشروعات وما یتلوه یعنی مجموع من حیث

المجموع ثمانیة انواع سکز نوعدرکه بشی مشروع واوچی غیر مشروعدر ∴ چونکه

مصنف حضرتلری انواع مشروعات وغیر مشروعاتی بیان ومجموعک مقدارن عدد

عیان ایلدیسه على الترتیب هر برینک تعریفنه شروع ایدوب بیوردر اما الفرض

فما ثبت بدليل قطعي لا شبهة فيه یعنی فرض شول شیدرکه انک فرضیتی قرآن

عظیم الشان

اما الفرض فما ثبت بدلیل قطعی لا شبهة فیه
یعنی ثابت اولدی دلیل قطعی ایله که
دلیل قطعی ایله اول دلیل قطعیده شبهه یوقدر

قرآن عظیم الشان ایله اوله یا سنت
متواتره ایله اوله یا اجماع یعنی اجماع
صحابهٔ کرام ایله اوله یا بونلر بری ایله
ثابت اولنه فرض دینلور

عظیم الشان ایله یاخود سنت متواتره ایله یاخود اجماع صحابهٔ کرام ایله ثابت اولمش اوله

بلا شبهه دلایل قطعیه بونلردر وحكمه الثواب بالفعل والعقاب بالترك بلا عذر ودخی

فرض اولان شی فرض اولدغی حیثیتدن اوزرینه ترتب ایدن اثر آدا سیله

مثاب اولوب بلا عذر ترکیله معاقب اولمغه مستحق اولمقدر والكفر بالانكار فی

المتفق عليه یعنی فقهانک برشینک فرضیتنده اتفاق ایتمشلرکن انکار ایتمک ایله

کافر اولمق بودخی احکام فرایضدندر ∘ اهل سنت والجماعه اتفاقیله ثابت اولان

شیئی دخی انکار ایدن کیمسنه کافر اولور دیمشلر یعنی اول کیمسنه نک اول حینده

دخی حلال اولور وحال اسلامنده ایتدوکی جمیع طاعات وعبادات وخیرات وحسنات

محو اولوب واول اثناده خاتوننه وطی ایدرسه زنا ایتمش اولور ∘ تکرار ایمانه

کلمک مراد ایلدکده مجرد کلمتین شهادتینی اتیان مفید اولمیوب بلکه سبب کفری اولان

حالدن بعینه رجوع وانابته محتاج اولدغی اکثر کتبده مصرحدر وتهستانی رحوم امام

برناشیدن نقل ایتمکله الفاظ کفر صادر اولمغله کافر اولان کیمسه‌نک حال اسلامنده

ایتدوکی عبادات محو اولدیغی کبی سیئات و معاصیسی محو اولمایوب باقی قاله • ایمدی

ایدوب

هر مؤمن و مؤمنه‌یه فرض عین درکه نسخ خط ایتمکله تقیید بزازیه صاحبی نقل ایلدوکی

اوزره بو دعاء شریفی صباحلرده و اخشاملرده قرائت ایلیه که بفضل الله تعالی بو کونه ورطه‌لردن

امین اوله رسول علیه الصلوة والسلام بو بابده امته تعلیم بیوردقلری دعاء شریف

بودر اللهم انی اعوذ بک من ان اشرک بک شیئا وانا اعلم واستغفرک بما لا اعلم

انک انت علام الغیوب والواجب ما ثبت بدلیل فیه شبهة ودخی واجب اولدرکه

انک وجوبی بر دلیل ایله ثابت اوله که اول دلیلک اول امره دلالتی محتمل اولدیغی کبی امر آخره

دخی محتمل اوله الله تعالینک فصل لربک وانحر قول کریمی کبی زیرا عامهٔ مفسرین ذکر

ایتمشلردرکه فصل لربک دن مراد احتمالدرکه صلاة عید اوله واحتمالدرکه صلاة عیدک

غیری صلاة اوله ودخی وانحر دن مراد احتمالدرکه اضحیه اوله واحتمالدرکه اضحیه‌نک غیری اوله

وحکمه

وحکمه حکم الفرض عملا لا اعتقادا حتی لا یکفر جاحده وواجبک حکمی عمل جهتندن فرضک

حکمی کبیدر یعنی واجبی اتیان و ادا ایتمک ایله مثاب وعمدا ترک ایتمکله معاقب اولمغه

مستحق اولمقده فرض حکمی کبیدر اما اعتقاد جهتیله فرض رتبه‌سنده دکلدر زیرا بر کیمسه متفق علیه

اولان فرضی انکار اتسه تکفیر اولنور اما واجبی انکار ایتمکله تکفیر اولنماز ولکن ضلالته نسبت

اولنوب فاسق اولدیغی شرح منیه‌ده وغیریده مذکوردر والسنة ما واظب علیه النبی صلی الله

علیه وسلم ودخی اصطلاح فقهاده سنت اول شیئه دیرلرکه رسول اکرم علیه السلام انک اوزرینه

یعنی اتیان و اجراسنده مداوم و مواظب اولمش اوله مع ترکه مرة او مرتین اول امری

یعنی اول فعلی بر ایکی کره ترک ایتمش ایسه ده • بو نوعه سنت مؤکده اطلاق اولندیغی

ابن همام حضرتلری هدایه شرحنده ذکر ایتمشدر وحکمها الثواب بالفعل والعتاب

بالترک فی الهدی وسنتک حکمی ادا و اجراسیله مثاب اولوب ترکی ایله معاتب

اولمقدر اکر ترک ایتدوکی سنت مؤکده دن ایسه • وابراهیم حلبی مرحوم منیه شرحنده

Copyright © King Saud University

برکیمسنه سنت مؤکده یی ترک ایلسه علمادن بعضلر آثم اولور وبعضلر آثم اولمز دیمشلر اما

اصح اولان بودرکه آثم اولیوب درجات وثوابی فوت اولمغله ملامته مستحق اولوردیو

ذکر ایلمشلر لکن قرار داده قول راجح بودرکه عتابه مستحق سندن عقابه مستحق سی اولی اوله

وتارک سنت مؤکده آثم اولوب رتبه کمالده اولان عتابه مستحق اولدیغندن غیری احتمالدرکه

عقابه دخی مستحق اوله زیرا حقنده وعید صادر اولدیغی یعنی شفیع المذنبین صلی الله علیه

وسلم حضرتلری شول کیمسنه که بنم سنتمی ترک ایده اول کیمسنه بنم شفاعتمه نایل اولمز

بیوردقلری منقول ومحققدر والمستحب ما فعله النبی صلی الله علیه وسلم مرة وترکه

اخری ودخی مستحب شول شیدرکه رسول اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم اول امری

یعنی اول فعلی کاه اجرا ایدوب وکاه ترک ایتمش اوله الحاصل مداوم ومواظب

اولمامش اولهلر وما احبه السلف واول شیئه دخی مستحب اطلاق اولنورکه

اول شیئی سلف صالحین استحسان ایتمش اولوب کاه وبیکاه اداء واجرا ایله

مقید اولمشلر اوله

مقید اولمش اولهلر وحکمه الثواب بالفعل وعدم العقاب بالترک لکن تارکی

معاتب وملوم اولنوب ترک مستحب کراهت تنزیهی ایله مکروه اولدیغی ابن همام

حضرتلری هدایه شرحنده ذکر ایتمشلردر احتراز اولنمق اولیدر والمباح ما تخیر

العبد بین الاتیان والترک یعنی مباح اول نسنه درکه عبد مکلف انک

اتیانی وترکی بیننده مخیردر مراد ایدرسه ایدر مراد ایتمزسه ایتمز وحکمه عدم الثواب

والعقاب فعلا وترکا یعنی ایتدوکی وایتمدوکی صورتلرده انکیچون ثواب متصور

اولمدوغی کبی معاقب دخی اولنمز والمحرم ما ثبت النهی فیه بلا معارض یعنی

حرام اول شیدرکه انک حقنده بلا معارض نهی ثابت اولمش اوله یعنی

انک منهی اولدیغنه دال اولان دلیلک خلافنه دلالت ایدر بر دلیل آخر اولمیه

وحکمه الثواب بالترک لله تعالی والعقاب بالفعل والکفر بالاستحلال فی المتفق علیه

یعنی حرامک حرام اولدیغی حیثیتیله اوندن ترتب ایدن اثر تحصیل رضای الله ایچون

ترك اولنورسه مثاب اولمق وهواسنه تبعاً اتيان ايله معاقب اولمق وحرام متفق عليهی
مستحل اولمغله كافر اولمقدر نعوذ بالله والمكروه ما ثبت النهی فيه مع المعارض
ودخی مكروه اول شيدركه انك حقنده مع المعارض نهی ثابت اولمش اوله يعنی انك منهی
اولدوغنه دلالت ايدر دليل ثابت اولدوغی كبی خلافنه دلالت ايدر بر دليل آخر دخی ثابت
اوله • مثلا قدوری شرحی حدادیده ذكر اولنمشدر بر حديث شريفده الهرة سبع
بيورلمش اقتضا ايدركه هره نك سؤری نجس اولمغله حرام اوله وحديث آخرده
الهرة ليست بنجسة وارد اولمش بو حديث شريف دخی اقتضا ايدركه هره نك سؤری
طاهر اولمغله حلال اوله چونكه دليللر بربرينه معارض اولدی هره نك سؤری
حقنده كراهت ثابت اولدی وحكمه الثواب بالترك الموصوف وخوف العقاب بالفعل
ومكروه تحريمی نك حكمی اكر تحصيل رضاء الله ايچون ترك اولنورسه مثاب اولمق
واكر هواسنه تابع اولوب عمداً ايدرسه احتمال غالب اوزره معاقب اولمغه مستحق اولمقدر

ابدی عاقل ومكلف لايق اولان بر فعل ايچوندر كه خوف عقاب اوله قادر اولدوغی مرتبه اندن
احتراز ايتمكدر • حنفی قهستانی مرحوم بيورمشلركه بو خصوصده عقابه مصرح اولمزكه
زيرا مكروه تحريمی حكم جهتندن واجبه مشابه كنده در چونكه ترك واجب ايدن كيمسنه
بلاشبهة معاقب يعنی نار ايله معذب اولمغه مستحق اولوردی مرتكب مكروه تحريمی اولان
كيمسنه دخی بلاشبهة معاقب اولمغه مستحق اولور وعدم الكفر بالاستحلال ودليلی ظنی
اولوب قطعی اولمامغله مستحلی كافر اولمامق مكروه تحريمی نك احكامندندر والمفسد
هو الناقض للعمل المشروع فيه اصطلاح فقهاده مفسد عمل مشروع فيهی
ابطال ايدن شيدر وحكمه العقاب بالفعل عمداً وعدمه سهواً نسياناً سهو وخطا
منزله سنده در رسول اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم رفع عن امتی الخطأ والنسيان
بيورمشلر لكن عاقل وكامله لايق اولان خطادن احتراز بلكه نسياندن دخی
اجتناب ايتمكدر • مصنف حضرتلری انواع مشروعات وغير مشروعاتی تعليم وجملهنك

Copyright © King Saud University

تعریفاتنی تفهیم ایدوب احکامنی دخی علی التفصیل بیان ایلدیسه امور صلاته شروع

الصلاة لغة

ایدوب بیوردلرکه ثم اعلم بان جامعة للاربع الاول شرعاً یعنی مقدما

ذکر اولنان مقدمات معلومک اولدیغی کبی بو دخی معلومک اولسونکه تحقیقاً صلاة

شرعاً فرض و واجب و سنت و مستحبی جمع ایدیجیدر یعنی صلاة که افعال معلومه و ارکان

مخصوصه دن عبارتدر او افعالک بعضی فرض و بعضی واجب و بعضی سنت و بعضی مستحبدر

الحاصل صلاة بو اربعهٔ مذکورهٔ مشروعه دن مرکبدر وقد یوجد الاربعة الاخر فیها

طبعاً کاه اولور که صلاتده مباح و حرام و مکروه و مفسد دخی بولنور

لکن بونلرک بولنمسی شرع جهتندن دکلدر بلکه طبیعت مصلیدن ناشی یا جهل

یاخود اهمال و مساهله سببیله در • پس چونکه صلاتده اربعهٔ اولادن هر برینک

وجودی شرعاً لابد و لازم و اربعهٔ اخرک وجودی فی بعض الاحیان منصور اولدیسه

فلابد من تفصیل کل نوع و تعدادها بطریق الاختصار والانحصار مرتباً علی ثمانیة

ابواب

ابواب لازم کلدی که سکز باب اوزرینه مرتب اولدیغی حالده انواع مشروعات و غیر مشروعه

فرداً فرداً علی طریق التفصیل و هر نوعک افرادی نه مقدار ایدوکی اختصار و انحصار

طریقیله اوزره علی وجه التکمیل بیان اولنه تیسیراً للمؤمنین تاکه مؤمنلره علم تام حاصل اولوب

عمل ایتمک آسان اوله **الباب الاول فی بیان الفرائض** باب اول

فرائض صلاتک بیاننده در و هی خمسة عشر یعنی افراد فرائض صلاة اون بشدر

بعضها خارجیة و بعضها داخلیة و اول اون بشک بعضیسی صلاتدن خارجدر

و مقدمدر انلره شروط الصلاة دیرلر و بعضیسی صلاتده داخلدر انلره ارکان الصلاة

دیرلر اما الخارجیة فثمانیة اولکه خارج عن الصلاة در سکزدر الوقت

برنجی وقتدر • پس ایمدی معلوم اولسونکه صلاة فجرک اول وقتی طلوع صبح صادق

و آخر وقتی طلوع شمسدر • و صلاة ظهرک اول وقتی قول مختار اوزره که قول امام اعظمدر

بعد الزوال و آخر وقتی اول وقت عصردر • و عصرک اول وقتی فی الزوالدن غیری هر شیئک ظلی

یعنی بقیه دن مضعف

قوله الزوال نصف النهار ... عبارتدر

الى كنده مقداري قدر اولديغي وقتدر وآخر وقتي قبيل غروبدر • وصلاة مغربك اول وقتي
غروب الشمس وآخر وقتي شفقك غايب اولديغي وقتدر شفق ايسه عند الامام الاعظم
حاين غروبده افق غربيده حاصل اولان حمره منتفع اولدقدن صكره ظهور ايدن بياضدر •
وعند الامامين اول حمرهٔ مذكوره در فتوى امامين قولي اوزره اولديغي وقايه ده وغيريده
مذكوردر • وعشانك اول وقتي شفقك غايب اولديغي وقتدر وآخر وقتي قبيل
طلوع فجر صادقدر • وصلاة وترك وقتي بعد اداء العشا قبيل طلوع فجر صادقه دكين در
وطهارة البدن ٢ ودخي ماء طاهر ايله ياخود مايع طاهر ايله وياخود ازالهٔ نجاست
ايتمك شارط اولان ماء مقيد ايله نجاست حقيقيه دن • ومقدار معفودن زياده اولديغي
تقديرجه ماء طاهر ايله وياخود تيمم ايله وجوداً تطهير ايتمكدر والثوب ٣ ودخي نجاست
غليظه دن يعني ما يخرج من السبيلين دن وخمر ودم مسفوحدن [illegible]
• مقدار معفودن زياده اولديغي تقديرجه ونجاست خفيفه دن ثوبي تطهير ايتمكدر اگر نجاست خفيفه ايله

نجس

متنجس اولان مقدار ربع ثوب ايسه والا قل ايسه (يعني) معفودر ديمشلر وحال اضطرارده
مطلقا معفو اولديغي كتب معتبره نك اكثرنده مذكوردر • وحريردن اولان ثوب ايله اداء
صلاة اشد كراهتله مكروه ايكن ٢ [illegible] ترجيح ايدوب حرير ايله اداء صلاتي تجويز
ايتمشلر والمكان ٤ ودخي مكان صلاتي نجاست مانعه دن تطهير ايتمكدر مكان صلاتدن
متبادر اولان قيامده قدميني وضع ايتديكي محل وسجده ده جبهه سني وانفني والركبه
وضع ايتديكي محللر وقعده ده اوتورديغي محللردر تطهيري فرض اولان مكانده اختلافات
كثيره واقع اولمشدر لكن جمله سنك تطهيري فرض اولمديغي تقديرجه دخي بنه جمله سني تطهير لازمدر
وصلاة جنازه كه قايما ادا اولنور اگر مصلينك قايم اولديغي ارض وآياقلرنده بولنان
پاپوشلر على التحقيق پاك وطاهر ايسه آياقلريني قليل وكثير اخراج لازم ومهم دكلدر اگر ايكيسندن
بري يعني ارض وياخود پاپوشلر ولكه ايكيسي دخي نجاست مانعه ايله متنجس ايسه قدميني
بالكليه اخراج وبعده اوزرلرينه وضع ايدوب صلاة مذكوري ادا ايتمك گركدر والا صحيح

Copyright © King Saud University

بلكه دخي اقلني اخراج ايتمكله صلاتي ادا ايلمك جايز دكلدر ايدوكني تحقيق ايلمشلر بو بابده
دخي ابو احمد زاده محمد افندي غفر الله له ولوالديه اهتمام ايدوب كمال مرتبه تفصيل ايلمشلردر
ترجمه سنه مراجعت اولنه كه مراد اوزره مقنعدر • وستر العورة وبشنجيسي غيره رؤيتي
حرام اولان موضعي بشره محسوس اولميه جق مرتبه بر طاهر شي ايله ستر ايلمكدر • اغياردن
خالي موضعده عريانا مكشوف العوره ادا صلاة حالت اضطرارده دخي مرتبه كمالده
بي ادبلكدن ناشيدر حالت اختيارده خود صلاتي صحيح اولمديغي قهستانيده وبعض كتبده
مصرحدر • واستقبال القبلة ٦ ودخي سمت قبله معلوم اولديغي موضعده قبله يه
توجه ايتمكدر • معلوم اولمديغي موضعده طرق معروفه دن بريله استعلام
ايليه ممكن اولمزسه تحري ايدوب سمتدن بريني اختيار ايده وكده كرك مصيب
كرك مخطي اولسون مختاره توجه ايليه اكر بلا تحري بر سمته توجه ايدرسه اصابت ايتديكي
صورتده دخي صلاتي صحيح اولميوب بلكه خوف كفر ملاحظه اولنديغي بزازيه ده وغيريده مصرحدر

والنية

والنية ٧ شروطك بري دخي قلب ايله قصد ايتمكدر ودخي ابن همام وابن امير حاجك
يازدقلري اوزره سنتدن دكل ايسه ده فخر زمانده اولي وافضل اولان لسان ايله دخي نيت ايلمكدر •
بر ايمدي امام ايلن كيمسنه اوقات خمسه نك هر برنده نويت ان اصلي فرض صلاة هذا الوقت
ديمك لازمدر • تعيين عدد ركعات وسمت قبله معلوم اولدغي موضعده مستقبلا الى القبله
ديمك لازم دكلدر ديمشلر • وجمعه نمازنده صلاة الجمعة ديه فرض هذا الوقت ديميه
زيرا اول وقتده فرض اولان عند الامام الاعظم ظهردر ديمشلر • وصلاة عيدده نويت
ان اصلي صلاة العيد ديه وجوب ايله قيد ايتميه زيرا واجب اولدغي مختلف فيه در • وصلاة
يعني فرض اولمق احتمالي دخي ملحوظدر
وترده دخي صلاة الوتر ديمكله اكتفا ايدوب وجوب ايله قيد ايتميه • وقاضيخان تصحيحي اوزره
تراويحده نويت ان اصلي صلاة التراويح ياخود سنة هذا الوقت ياخود القيام هذه
الليلة ديه • وسنن مؤكده لرده نويت ان اصلي سنة هذا الوقت ديه • وساير مستحباتده
نويت ان اصلي ديمك كافيدر ديمشلر • وصلاة جنازه ده نويت ان اصلي لله تعالى وادعو لهذا الميت ديه

Copyright © King Saud University

ومقتدی اولانلر کیمسنه یه صلاة جمعه وعید بونک غیری اولان صلاتلرده مقتدیًا الامام
دیمک دخی شرطدر • والاولی وافضل اولان تکبیر افتتاحه مقارن اولان نیتدر والتکبیرة
الاولی شرایطک سکزنجیسی تکبیر افتتاحدر • معلوم اوله که بو مسئله‌ده قیل وقال
حددن افزوندر نتیجهٔ کلام وخلاصهٔ مرام بودر که فرض وشرط اولان حین شروعده الله تعالی
حضرتلرینک الوهیتی مشعر الفاظدن برلفظی تلفظ ایتمکدر حرف لغات اوزره دلو رسه اولسون
واکر مضطر اولسون کرک اولمسون جایزدر دیمشلر • وبعضلر بو مرتبه رخصتی منع ایدوب
الفاظ عجمیه‌دن برینی ایراد ایتمک اول وقت جایز اولور که الفاظ عربیه‌دن معنای مذکوره دلالت
ایدر برلفظی تلفظه قادر اولمیه والا جایز دکلدر دیمشلر • بعضلر دخی الفاظ عربیه‌دن اولدخی
تقدیرجه هولفظ که الله تعالی نک الوهیتی افاده ایلیه الله اجل الله اعظم الله الرحمن
یعنی بونلر وکی ویاخود بونلره مشابه الفاظک برینی ایراد ایدوب صلاته شروع ایتمک جایزدر
دیمشلر • وبعضلر دخی بو نوعه الفاظک برلیه صلاته شروع ایتمک اول زمان جایز اولور که

مصلی

مصلی مضطر اوله یعنی الله اکبر الله الاکبر الله کبیر الله الکبیر بو کلمات اربعه‌دن برینی
تلفظه قادر اولمیه والا اثر ودخی صحیح دکلدر دیمشلر وبو قول ارجح اکثر کتبده مذکور ومسطوردر

ارکان الصلاة

واما الداخلیة فسبعة واما ارکان صلات اولان فرضلر یدیدر القیام بالاتفاق
اولکیسی ایاغ اوزره طورماقدر یعنی مضطر اولمادیغی حالده فرائضی [illegible]
ونذر فیه یازدقلری اوزره واجباتی وصلاة فجرک سنتینی قایما ادا ایتمکدر بو مذکوراتی بالاتفاق
برکیمسنه بر غیر عذر قاعدا ادا ایتسه صلاتی صحیح اولمز دیمشلر • وصلاة تراویحی بلا عذر
قاعدا ادا ایتمک قول ارجح اوزره مکروهدر • وسایر صلاتلرده قیام بالاتفاق فرض دکلدر
یعنی بعضیلر صلاتی صحیح اولمز دیمشلردر مطلقا
ولکن سنت مؤکده‌یی قاعدا ادا ایتمک مکروهدر دیمشلر • اکرچه سایر سنن ونوافلی
قاعدا ادا ایتمک مکروه دکل ایسه‌ده عبادتده خشوع وخضوع وادب لازم اولورمندن
اولمغله قایما ادا اولنمق اولی وانسب اولدیغی خفی دکلدر • وقیامک حدی بعض کتبده مذکوردر
نتیجه‌سی مرتبهٔ کمالده اولان استقامتدر والقراءة ودخی صلاة صبح وصلاة جمعه

وصلاة عيد بونك ركعتلرنده وظهرك وعصرك ومغربك وعشانك مرغم تغيير

الكثير ركعتنده وصلاة وترك ركعات ثلثه سنده ونوافلك جميع ركعاتنده عند

الامام الاعظم بر آيت قصيره وعند الامامين اوج آيت قصيره قرائت ايتمك فرضدر

والركوع ودخي قيامدن فرق اولنجاق مقداري باشني وبليني اكمك

فرضدر واكلدكدن صكره اول حالده اوزره طمانينت يعني ادنا مرتبه بر كره سبحان الله

ديه جك مقداري مكث ايتمك امام ابو يوسف ايله ائمه ثلثه عندنده فرضدر وامام اعظم

حضرتلريله امام محمد حضرتلرينك عندنده واجبدر ان شاء الله تعالى محلنده ذكر اولنور والسجود

ودخي هر ركعتك آخرنده ايكي كره جبهه سني وسط انفني بعده جبهه سني عذري اولدقده ايكيسندن برينى

ارضه طاع اوزره وياخود بكلكي حس اولنور بر شيء اوزره وضع ايتمك فرضدر ودخي

سجده ده ركوعده تفصيل اولندغي اوزره بر كره سبحان الله ديه جك مقداري طمانينت دخي

فرضدر بو مسئله يي دخي ابو حمد زاده قدس سره كمال مرتبه تفصيل وبيان ايلمشدر خبر بوردى كه

اول مرتبه تتبع طوقتلردن خارجدر وبو تقريب ايله نيجه مسائل مشكله يي دخي تحقيق ايتمشدر

ترجمه سنه مراجعت اولنمق لازمدر غفلت اولنميه والقعدة الاخيرة يعني تشهد قعده

اخيره در يعني اوبانقلغله هر صلاتك آخرنده التحيات لله والصلوات

يعني اول عبادات كه لسان ايله حاصل اولور حمد وتسبيح وتهليل كبي

والطيبات السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته السلام علينا

وبو كلمات حضرت كبريادن وارد اولان كلماتدر

وعلى عباد الله الصالحين اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده

وبو شهادتيني متضمن اولان كلمات

ورسوله بو دعاء تشهدي قرائت ايده جك مقداري اوتورمق فرضدر • مصلي

قيام حالنده

نا ايما ادا ايتدوكي ركوع وسجود معتبر اولميوب اويانديقده بنه ادا ايتمكي اوزرينه فرض

اولدوغي كبي قعده اخيره نك جملكسنده نايم اولوب اويانديقده تكرارا مقدار تشهد اوتورمق

اوزرينه فرض اولدوغي منيه ده وشرحنده مذكوردر ايمدي بو خصوصده غايتله احتراز لازمدر وعلى

الظهير كثير الوقوعدر والترتيب فيما اتحدت شرعيته في كل ركعة يعني اول ركن كه

هر ركعتده انك شرعيتي متحد يعني بر كره اولمقلق اولمه مراد قيام وقرائت وركوعدر

زیرا بونلرک شرعیتی هر رکعتده بر کره اولمقدر • ایمدی هر رکعتده شرعیتی متحد اولان ارکان
بیننده ترتیب دخی فرضدر • نتیجهٔ کلام جمله‌دن اقدم قیام بعده قرائت وبعده رکوع
وبعده سجدتین یعنی ارکان مذکوره‌یی علی هذا الترتیب اتیان فرضدر • ولکن بو ترتیب
ذوات رکعتین اولان صلاتلرده ظاهردر ذو ثلثه وذو اربعه اولان صلاتلرده که
قرائت ایچون مخصوص رکعتین تعیین اولنمامشدر پس هنقنی رکعتلرده مراد ایدرسه
ینه قرائتی بعد القیام وقبل الرکوع اتیان ایتمک کرکدر او فی جمیع الصلاة یاخود
صلاتک جمیعنده شرعیتی متحد اولان ارکان بیننده ترتیب فرضدر • مفهومنده
مغایرت یوقدر انجق او فی الصلاة دیمکله قعدهٔ اخیره داخل اولمش اولور • خلاصهٔ
مرام بودرکه مصلی اداء صلاة ایدرکن ارکان صلاتدن جمله‌دن اقدم قیامی واکر
اداایتدوکی صلاة ذوات رکعتیندن ایسه بعده قرائتی وبعده رکوعی وبعده سجدتینی •
ورکعت ثانیه‌ده ینه وجه مشروح اوزره علی الترتیب اداء ارکان مذکوره‌دن صکره قعدهٔ اخیره‌یی

ادا ایلیه

ادا ایلیه • واکر ادا ایتدوکی ذو ثلثه ویاخود ذو اربعه ایسه هرقنغی رکعتده که قرائت
مراد ایلیه بعد القیام وقبل الرکوع قرائت ایتمک کرک • بین السجدتین رعایت ترتیب
فرض اولمیوب واجبلردن عد اولنه ونفی دخی منقولدر • وترتیب مذکورک دخی فرضیتی
متفق علیه اولمیوب علمانک بعضی وجوبیته ذاهب اولدقلرینی قهستانی مرحوم شرحنده
تحقیق ایتمشدر • والخروج بفعل المصلی عند المصنف ارکان صلاتک یدنجیسی
قعدهٔ اخیره‌ده مقدار مفروض اوتوردقدن صکره امام اعظم حضرتلرینک قولی اوزره
منافیٔ صلاة اولان افعالدن کرکسه حدث اولسون صلاتدن خروج قصدیله بر فعل
اتیان ایدوب خروج ایتمکدر • پس قصد معتبر اولدوغی تقدیر اوزره مصلی اول
فعل موصوفی سهواً اتسه عند الامام خروج ایتمش اولمز بلکه بلا تکلم کتب فقهیه‌ده مشروح
ناقض الوضو
ومذکور اولدوغی اوزره تجدید وضو ایدوب وینه کلوب موضعنده اوتوردقدن صکره
منافیٔ صلاة کرکسه ناقض الوضو اولان افعالدن بری خروج قصدیله اتیان ایدوب خروج

Copyright © King Saud University

ایتمك لازمدر • اما ابن حجرلرینك قولی اوزره خروج بفعله یعنی بعمده وقصده فرض

دكلدر بلكه مصلی قعدهٔ اخیره ده مقدار مفروض كه ذكر اولندوغی اوزره مقدار قرائت تشهددر

اوتوردقدن صكره افعال مذكوره دن بری كرك عمداً كرك سهواً صادر اولسه ینه

اولكیمسنه صلاتنی ادا ایدوب خروج ایتمش اولور • ابو احمدزاده غفرالله ذنوبه بو اختلافك

ثمرهٔ كتب فقهیه ده مسطور اولدوغی اوزره مسائل اثنی عشرده ظاهر در دیو ترجمه سنده

ذكر ایلمشدر الباب الثانی فی الواجبات سكز بابك التحقیقی

خلال صلاتده اداسی واثباتی واجب اولان افعالك عددی وكیفیتی بیاننده در

وهی عند المصنف اثنان واجب اولان افعال احد وعشرون یكرمی بردر منها

یكرمی بردن بعض اولدوغی حالده ما اول افعال كه یعم جمیع المصلین والصلوات

مصلینك وصلاتك جمیع انواعنه علی طریق الوجوب عام وشامل اوله • یعنی مصلی

كرك امام وكرك مقتدی وكرك منفرد وكرك صحیح وكرك مریض وكرك مقیم وكرك مسافر

الكال

الكال من یطلق علیه المصلی اول كیمسنه یه اداء واثباتی واجب اوله • و مصلی مذكورك اداایتدوكی

صلاة كرك فرض وكرك واجب وكرك سنت وكرك مستحب الحاصل ما یطلق علیها

الصلاة اول افعال اول صلاتك واجباتی المقلقله اجزاسندن اولوب خلالنده موجود اوله

وهی سبعة اول افعال مذكوره مشروحه بیدیدر ومنها ما یخص بعض المصلین

وبعض الصلوات وهی اربعة عشر واول یكرمی بردن انواع مصلینك بعضنه اداواثباتی

وجه خروج اوزره موجود ایكن

وانواع صلاتك بعضنه مخصوص اولان افعال اون دردر اما العام یعنی اول

افعال كه هر مصلی یه اثباتی واجب وهر صلاتده موجود اوله فلفظ التكبیر للتحریمة اگرچه حدادی

وقهستانی مستصفی دن نقل ایدوب صلاة عیدیندن غیری صلاة ده لفظ الله اكبر ی

تلفظ ایتمك واجب اولمیوب مشهور اولان سنتدر دیو تحقیق ایتمشلردر • ولكن ابن همام

وابن نجیم وكبار فقهادن بعض فضلا حبیب اكرم صلی الله علیه وسلمك اول لفظه مداومت

ومواظبتلری لفظ مذكورك وجوبنی اثبات ایلمشلر • بلكه عیدی قول معتمد وراجح اوزره

واجبات عامه نك اولكيسى تحريمه ايچون حين افتتاحده بر كره الله اكبر لفظنى ايراد

ايتمكدر ٢ والقعدة الاولى واجبات عامه نك ايكنجيسى قعدهٔ اولى مقصود اولان

جميع صلاتلرده كى قعدهٔ اولىسنده امام اعظم وامام ابو يوسف حضرتلرينك قوللرى اوزره

مقدار قرائت تشهد اوتورمقدر • وامام محمد وامام زفر حضرتلرينك قوللرى اوزره سنت

دورت ركعتلى قعدهٔ اولىسنده قول مختارده امام محمد حضرتلرى عندنده صلاة وترده كى دخى قعدهٔ

اولىسنده مقدار قرائت تشهد اوتورمق فرض اولديغى متعيندر ٣ والتشهد فى القعدتين

واجبات عامه نك اوچنجيسى ايكى قعدتين اولان صلاتلرده كى قعدهٔ اولىسنده

وقعدهٔ اخيره سنده دعاء تشهدى قرائت ايتمكدر ٤ والطمأنينة فى الركوع والسجود

تركى موجب سجدهٔ سهو اولان واجبات عامه نك اوچنجيسيدر

ركوع وسجودده امام اعظم وامام محمد حضرتلرينك قوللرى اوزره ادنا مرتبه بر كره

سبحان الله ديه جك مقدارى مكث ايتمك دخى واجبدر • وامام ابو يوسف وائمهٔ

ثلثه حضرتلرينك عندلرنده مقدار مذكور فرض اولوب مكث ايتمدوكى تقديرجه صلاتى

فاسد

فاسد اولديغى اكثر كتبده مصرحدر • منقولدركه امام اعظم وامام محمد حضرتلرندن تارك

مكث مذكورك صلاتى كراهتندن سؤال اولندقده خوف ايدرزكه صلاتى جايز اولميه ديو

بيورمشلر • ايمدى غرض صميم القلب تحصيل رضاى الله ايچون طاعت وعبادت ايدن كمسنه يه

واجبدركه ترك واجبدن احتراز * دفعها تعليم بيوردقلرى اوزره صلاتى ادا ايتمكله

وصلاتى فقها تعليم بيوردقلرى اوزره

نفس ايدوب كندوى معاتب ومعاقب اولمدن خلاص ايليه • ومرتبهٔ مكثك اعلاسى

اوچ دفعه سبحان الله ديه جك مقداردر ديو بركلى محمد افندى رحمه الله مؤلفلرى اولان

معدل الصلاة نام كتابنده دلايل واضحه ايله تحقيق ايتمشلردر ٥ والاتيان بكل فرض

فى موضعه واجبات عامه نك بشنجيسى اداسى فرض اولان افعالك هر برينى

محل وموضعنده ادا واتيان ايدوب بين الفرضين المرتبين بر شيء آخرى ادخال ايتمكدر

تركى موجب سجدهٔ سهو اولان واجبات عامه نك بشنجيسيدر

مثلا موضع ركوع بين القيام والسجده در وموضع سجدتين بين الركوع والقيام ياخود

والقعده در ترتيب بو اسلوب اوزره ايكن • بر كمسنه ايكى دفعه ركوع ايتسه سجده كه

جملهٔ فرایضدندر موضعندن تحریک ایتمش اولور زیرا رکوع واحددن صکره اولان

محل محلِ اتیانِ سجدهٔ اولیدر اولکیمسنه ایسه اتیان رکوع ایلدی اگر سهواً ایتدیسه

سجدهٔ سهوک لازمدر واگر عمداً ایتدیسه آثم اولدوغی شرح منیه ده وغیریده مصرحدر

وکل واجب کذلک مثلاً برکیمسنه بعد قراءةِ الفاتحه ضم سوره ایتمیوب تکراراً ٦

سورهٔ فاتحهٔ قرائت ایتدکدن صکره ضم سوره ایتسه • ویاخود بعد قراءةِ الفاتحه ضم سوره

ایتمدین رکوع ایلدکده تذکر ایتملاین رکوعدن قالقوب ضم سوره ایلسه بو ایکی صورتده دخی

مصلی بین الواجبین شیء آخر ادخال ایتمش اولور [illegible] وجه مشروح اوزره سهواً ایتدیسه

اوزرینه سجده سهو ایتمک لازم عمداً ایتدیسه آثم اولمش اولوب اولدوغی ایلدی خلاصهٔ کلام واجبات

عامه‌نک التخییجی بین الواجبین شیء آخر ادخال ایتممکدر ٧ والخروج بلفظِ السلام

ودخی واجبات عامه‌نک بیجیجی فقط لفظِ السلام ایله [illegible] • بحر الفقه ده نهر الفایقده

وابن امیر حاج شرح منیه ده واجب اولان فقط السلام لفظی اولوب علیکم ورحمة الله ترکیبی

سن

شرح قهستانیده وطاشکبری زاده ده مصرحدر منه

ایتمیوب جوه واجبی موضعنده ایتادی ایتمامزلی موضعی سجده سهو الان منه واجبات عامه‌نک التخییسدر

سنتدر دیو تحقیق ایدوب حتی امام حالِ خروجده السلام دیوب دخی علیکم ورحمة

الله دیمزدن مقدم خارجدن برکیمسنه کلوب اقتدا ایتسه انک اقتداسی صحیح اولمز

دیمشلر • ابن همام ده وشرح منیه ده مذکور اولدوغی اوزره قول اصح بودرکه طرفینه دخی

سلام واجب اوله اما الخاص یعنی اول افعال که مصلینک بعضنه اتیانی واجب

وصلاتک بعضنده موجود اوله فتعیین الاولیین للقراءة قهستانی مرحوم ١

صلاة مفروضه‌نک رکعتین اولیینی قرائت ایچون تعیین فرض اولدوغنی تحفه‌دن وغیردن

نقل وتصحیح المبتغی ایلدیده اکثر متون تبعیت وطاشکبری زاده مرحوم خلاصة الفتاوادن

نقل ایلدوکی اوزره قول مصنف اقوال راجحه‌دن اولوب ذوات اربعه وثلثه اولان

صلاة مفروضه‌نک رکعتین اولیینی قرائت ایچون تعیین ایتمک واجبات خاصه دندر

وتعیین الفاتحه لهما قهستانی مرحوم زاهدیدن نقل ایلدوکی اوزره عند الامام الاعظم ٢

رکعتین مذکورتینی ~~فاتحه شریفه‌یی بالتمام وعند الامامین اکثرینی قرائت تعیین ایتمک~~ دخی

بالتمام فاتحهٔ شریفه‌نک قرائتنی وعند الامامین اکثرینک قرائتنی رکعتین مذکورتینی ایچون تعیین ایتمک

واجبات خاصه

واجبات خاصه دندر و اقتصارها على مرة يعني ركعتين مذكورتينده فاتحهٔ
شريفه يي فقط بركره قرائت ايلمك دخي واجبات خاصه دندر و ضم سورة يعني
ركعتين مذكورتينك هر برنده قرائت ايدوكي فاتحهٔ شريفه يه بر سوره ضم ايتمك
دخي واجبات خاصه دندر او ضم ثلاث آيات قصيرة او آية طويلة مثلها
يعني مصلي ضم سورهٔ كامله و ضم ثلاث آيات قصيره و ضم آيت واحدهٔ طويله
بينده مخيردر هر قنغيسني مراد ايدر ايسه جائزدر لكن وجهدن بريني
ضم ايتمك و واجبات خاصه دندر و تقديم الفاتحة عليها و فاتحهٔ شريفه يي مضمومه اوزرينه
تقديم ايتمك دخي واجبات خاصه دندر و هذه يعني تعيين ركعتين و تعيين
فاتحه و اقتصار فاتحه و ضم سوره و تقديم فاتحه كه مجموعي بشدر واجب على من
عليه القراءة يعني اوكيمسنه نك اوزرينه واجبدر كه ركعتين مذكورتينده قرائت قرآن
اوكيمسنه نك اوزرينه فرضدر مراد اولان امام و منفرددر . نهايه مرحوم صلاة جلابيدن

نقل ايلديكي

نقل ايلديكي اوزره مقتدي يه واجب يه بلكه واجب دكلدر زيرا مقتدي اول اثناده
سكوت ايله مأموردر و آخرندن قرائت مقصود دكلدر . معلوم اولدي كه افعال
خمسهٔ مذكوره نك وجوبي اقسام مصليدن ايكي قسمه نسبتله در خذ هذا والقنوت
في الوتر صلاة وترده دعاء قنوتي قرائت ايتمك دخي واجبات خاصه دندر
عند بعض المشايخ حضرت عمر رضي الله عنه دن روايت اولندوغي اوزره قنوتدن
مراد دعاء معروف و مشهور اولمليدر فقط طول قيامدن عبارت اولدوغي معتمددر
لكن فتاواي صغراده قنوتدن مقصود اولان دعاء معروف و معهوددر مجرد طول
ملك دكلدر ديو نقل و تصريح اولنوب بو قولي بحر الرائق صاحبي قول آخره ترجيح
اولنمسين معقول كورمش . و دعاء قنوت ديو معروف و مشهور اولان دعاء شريف
بودر اللهم انا نستعينك و نستغفرك و نستهديك
و نؤمن بك و نتوب اليك و نتوكل عليك و نثني عليك الخير كله

الى آخره

نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ

وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَاِلَيْكَ نَسْعٰى وَنَحْفِدُ نَرْجُوا رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰى عَذَابَكَ

اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ ؞ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

مصلى قنوتی لسان عربیدن غیری لسان ایله قرائت ایتمك جائز اولدیغی جامع الفتاواده

حاوی المنیه دن منقولدر والجهرُ فی موضعِ جماعةٍ یعنی جماعت ایله ادا اولندوغی

حالده صلاة صبح ومغرب وعشا وجمعه وعیدینده وتراویحده ووترده

جهر ایله قرائت ایتمك دخی واجبات خاصه دندر ٭ وعند الامامین صلاة کسوف واستسقاده

دخی بو منوال اوزره واجبات خاصه دندر ٭ وحد جهرك مرتبه ادناسی

قول راجح اوزره کندودن غیری برکیمسنه دخی اشتمکدر والمخافتة

کذلك یعنی صلاة ظهرده وعصرده وتطوع نهارده کندودن غیری کیمسنه اشتمیه جك

مرتبه ده قرائت ایتمك دخی واجبات خاصه دندر والانصات المقتدی وقت قراءة الامام

یعنی بالاتفاق مواضع جهریه ده امام قرائت ایدرکن مقتدی یه استماع قرائت امام ایله

مقید اولوب سکوت ایتمك واجبات خاصه دندر ٭ اکر کندو دخی معا قرائت ایدرسه ارتکاب

مکروه تحریمی ایتمش اولدیغندن غیری شمس الائمة السرخسی ودخی نیجه سادات انك

ذاهب اولدقلری اوزره نمازی فاسد اولوب وابن مسعود حضرتلرندن وعبد الله بحدن

نقل اولندیغی اوزره اغزی طراق ایله طولدرلمغه مستحق اولور ٭ امام محمد حضرتلرندن روایت

اولندیغی اوزره صلاة سریه ده قرائت فاتحه یه رخصت بعض کتبده مذکور ایسه ده بحر

رایقده ذکر اولندیغی اوزره بنه قول راجح ومختار بودرکه مقتدی انده دخی سکوت ایلیه

ومتابعة الامام علی ای حال وجده وان لم یکن محسوبا من صلاته برکیمسنه

امامه قبیل الرکوع اقتدا ایدوب رکوعی امام ایله معا ادا ایدرسه اول رکعته

یتشمش اولور والا یتشمش اولمز بو مقدمه معلوم اولدیغی تقدیرجه یعنی بعد الاقتدا

مقتدی یه امامه متابعت ایتمك واجبات خاصه دندرکه امامه دفع رکوع ایدرکن اقتدا

Copyright © King Saud University

ومتابعة الامام علی ای حال وجده یعنی افعال واحوال صلاتدن هر قنغی حال اوزره امامی
بولوب اقتدا ایدرسه بعد الاقتدا امامه متابعت ایدوب اول فعلی معاً ادا واتیان ایتمک
مقتدی یه واجبدر وان لم یکن محسوباً من صلاته یعنی متابعت سببیله ادا ایتدوکی
فعل مقتدینک صلاتندن محسوب اولمزسه ده • توضیح مسئله بودرکه برکیمسنه کلوب
امامی رکوعدن باشنی قالدررکن بولوب فی الحال تکبیر وامام مذکوره اقتدا اتسه ویاخود
سجده یه هبوط ایدرکن بولوب اقتدا اتسه ویاخود بین السجدتینده بولوب اقتدا اتسه
مقتدی یه واجب اولان امامنه متابعت ایتمکدر زیرا صور مذکوره ده مقتدی تحریمه
ایدوب بن امام ایله معاً رکوع ایده مدم پس بو تقدیرجه رکعته یتشمدکم محقق ومقرر
ایله اولیجق ادا ایده جکم سجده نک نه عبثدر دیوب قائماً امامنه منتظر اولوب اداء سجده ده
متابعت ایتمسه اگرچه اقتداسی صحیح اولوب نمازی فاسد اولمز لکن فتاوای قاضیخانده
وعمده ده وذخیره ده مذکور اولدیغی اوزره ترک واجب ایتمش اولدیغندن ناشی مرتکب

مکروه تحریمی

مکروه تحریمی اولمغله آثم اولوب نار ایله معذب اولمغه مستحق اولدیغی تجنیسده وزبده ده
وبحر الرائقده مصرحدر بس ایمدی مصنف حضرتلری بیوردیغی اوزره صلاتدن عد
ومحسوب اولمز ایسه ده بولوب اقتدا ایتدوکی فعلده مقتدی ایچون امامنه متابعت
ایتمک واجبات خاصه دندر • ابو احمدزاده حفظه الله بو اثناده مقتدی قعدهٔ اولی ده
تشهدی عمداً ویاخود سهواً ترک ایدوب قرائت ایتمدوکی حالده امام ایله معاً قیامه قالقسه
مقتدی یه تکرار قعده یه عودت ایدوب تشهدی قرائت ایتمک فرضدر کرکسه عودت
وقرائت تشهد مذکور رکعت ثالثه ده امام ایله معاً ادا ایتمکه مانع اولسون کرک اولماسون
اگرچه قرائت تشهد واجب اولوب ترک واجبدن فساد صلاة متصور دکل ایسه ده
بو محلده علی طریق التبعیه قرائت تشهد مقتدی یه فرض اولوب ترک فرض ایتمکله صلاتی
فاسد اولدیغی ابن حماده وبحر الرائقده ونهر الفائقده وحدادیده وعلی مقدسی یه منسوب
کنز شرحنده وشرح منیه ده مسطوردر دیو نقل ایلمش حقا بو مسئله نک معرفتی کثیر الوقوع

Copyright © King Saud University

اولمغله امور مهمه‌دن اولدیغنده اشتباه یوقدر عجب لطف ایتمشلر ممنون اولمق اوزره دعا ایدرلر

وسجدة التلاوة على الامام وعلى المنفرد یعنی داخل صلاتده امام اولان کیمسنه آیات

سجده‌دن بر آیت قرائت ایدوب بعده اوچ آیتدن زیاده آیت دخی قرائت ایلسه بالاتفاق

ویاخود بعده اوچ آیت قرائت ایلسه بالاختلاف داخل صلاتده مستقلا سجدهٔ تلاوت بالذات

امامه ومتابعت طریقیله مقتدی‌یه واجبدر • اما امام آیت سجده‌یی تلاوت ایدوب بعده شیئ

آخر تلاوت ایتمه‌دین رکوع ایتسه واول حینده سجدهٔ تلاوتی قصد ایدوب طلبیله نیت ایلسه

اول رکوع سجدهٔ تلاوتی مشتمل ومتضمن اولمغله مستقلا سجدهٔ تلاوت امام اولان کیمسنه‌یه واجب

اولمامغله مقتدی‌یه دخی واجب ولازم دکلدر • مقتدی تابع امام اولمغله صلاة جهریه وسریه‌ده انک

دخی اوزرینه واجب اولدقده واجب اولوب وواجب ولازم اولمدیغی صورتلرده انک دخی اوزرینه

سجدهٔ سهو ایتمک واجب ولازم دکلدر همان مقتدی‌یه واجب اولان امامه متابعتدر • وسجدهٔ تلاوتک

شروطی بعینه سجدهٔ صلاتیه‌نک شروطی کبیدر • ومنفردک احوالی امام کبیدر اصلا فرق یوقدر •

الامه

ذکر سجده

وآیت سجده‌یی بالتمام یعنی مبدأندن الی آخره قرائت ایتمک سجدهٔ تلاوته شرطمیدر دکلمیدر

دیو اختلاف واقع اولمشدر خلاصهٔ کلام بودرکه سجده‌یه دال اولان کلمه اکر بعض

الکلماتین واقع اولمق اوزره قرائت اولنسه سجدهٔ سهوک لزومی متحقق اولور دیمشلر

مفصلا ابواحمدزاده ترجمه‌سنده بیان اولمشدر تتبع اولنسه فائدهٔ کثیره تحصیل اولنور غفلت

اولنمیه • وخارج صلاتده برکیمسنه آیات سجده‌دن برآیت تلاوت ایتسه ویاخود برکیمسنه

تلاوت ایدرکن وجه مذکور اوزره استماع ایتسه اول کیمسنه‌نک اوزرینه ایتان سجدهٔ تلاوت

واجب اولور • نهم اولنورکه برکیمسنه آیت سجده‌یی تلاوت ایتمیوب ویرندن دخی استماع

ایتمسه انک اوزرینه سجدهٔ سهو تلاوت واجب ولازم دکلدر مثلا محافلده جمعه کونلرنده تلاوت

قرآن اثناسنده آیات سجده‌دن برآیت کریمه تلاوت اولنوب جامعه وطشره‌سنده

حاضر اولان کیمسنه‌لرک بعضی اشیدوب وبعضی اشیتمسه ایشدنلره سجدهٔ تلاوت واجب اولوب

ایشتمینلره واجب اولمز • کاینده وابن حمامده وبحرالرائقده وقهستانیده ودخی سجه

مواضعده نقل اولنمشدرکه برکیمسنه مجلس واحدده آیات سجده‌نک مجموعنی قرائت ایدوب
هر بر سجود مستقلاً بر سجده ایله الله سبحانه وتعالی اول کیمسنه‌نک جمیع امورنده کافی اوله دیو
نقل اولنمشدر وآیات سجده اون دردر وتکبیرات العیدین وصلاة عیدینک
تکبیراتی رکعت اولیده تکبیر قبل القرائة اولان اوچ تکبیر ورکعت ثانیه‌ده بعد
القرائة اولان اوچ تکبیری اتیان ایتمک واجبات خاصه‌دندر وتکبیر رکوعهما وصلاة
عیدین رکوعیچون تکبیر ایتمک حدادی تصریح ایتدوکی اوزره عند المصنف واجبات خاصه‌دندر
لکن ابن همامده ومجتبیده وزیلعیده وحدادینک باب سجود السهوده جزم اولنمشدرکه
ظاهر اولان رکعت ثانیه‌ده واقع رکوعک تکبیری واجباتدن اولوب رکعت اولیده
واقع رکوعک تکبیری سایر تکبیرات انتقال کبی سنت اوله بو تقدیرجه صلاة عیدک طقوز تکبیرندن
بری فرض وبدیسی بالاتفاق واجب وبری قول اصح اوزره سنتدر وسجدة السهو
علی الامام والمنفرد بترک واجب فی الثمانیة الاول من القسم الاخیر وفی جمیع الصور

من القسم الاول

من القسم الاول الا فی الطمانینة فانها واجبة للغیر طمانینتدن ماعدا واجبات عامه‌دن
برینی ترک ایتمکله وواجبات خاصه‌نک اولکیلرنده واقع سکز واجبدن برینی ترک ایتمکله
امامه ومنفرده سجدهٔ سهو ایتمک دخی واجبات خاصه‌دندر. مقتدی امامه تابع والمخله
ذکر اولنمامشدر. طمانینت مستقلاً واجب اولیوب بلکه واجب للغیر المخله فقط عند
المصنف ترکی موجب سجدهٔ سهو دکلدر لکن بوندن اقدم طمانینت مسئله‌سنده تفصیل
اولندیغی اوزره قول اصح ومختار بودرکه انک دخی ترکی موجب سجدهٔ سهو اولان واجبات
عامه‌دندر **الباب الثالث فی السنن** بو بابده مذکور اولان سننک
ای فی سنن الصلاة
اکثری سنت مؤکده اولوب سابقده تفصیل وتحقیق اولندیغی اوزره تارکی آثم ومسیء
وقلیلی سنن مستحبه‌دن اولوب (اولمغین) ترکی کراهت تنزیهیه ایله مکروهدر وفی الحاصل
بو بابده ذکر اولنان سننک مجموعی (عند المصنف) سبعة وعشرون یکرمی یدیدر لکن
قهستانی خزانه‌دن نقل ایدوب اصح اولان اودرکه المقدر دیو تصریح المختار وماعداسی آبدر دیو (تحقیق المسند)

الامام سبعة عشر يكرمحديدي نكته سنندن اوتويديسي سنن عام در وهي رفع اليدين

سنن عامدن اولکینی قول اصح ومختار اوزره باشی برماقلرینی قولاقلرینک یومشغنه

ضم ایدوب وکفینی قبله یه توجیه ایتمک اصابعنک نقلی اوزره عند المصنف سنن عام دندر

وهي رفع اليدين في التحريمة • وفي القنوت • وفي تکبيرات العيدين • مذکوراتک هربرنده
١ ٢ ٣

لکن قول مفتی به اوزره لفظه جلالی تلفظ اثناسنده باشی برماقلری رفع یدینه قولاقلرینک

یومشغنه ضم وکفینی قبله یه توجیه ایدوب ولفظ اکبری تلفظ اثناسنده اللرینی قولاقلرندن

آیرمق سنن عام دندر ونشر الاصابع ثمه محلنده ذکر اولنان محللرده رفع
٤

یدین اثناسنده اعتدال اوزره نشر اصابع ایتمک عند المصنف سنن عام دندر والثناء
٥

بعد التکبير وقبل التعوذ برکره سبحانک اللهم وبحمدک وتبارک اسمک

وتعالی جدک ولا اله غيرک قرائت ایتمک سنن عام دندر اگرچه

برکیمسنه وتعالی جدک وجل ثناءک ولا اله غيرک ترتیبی اوزره قرائت ایلیه

ونشر الاصابع ثمه

منع ولنمز

منع ولنمز ولکن فقط صلاة جنازه ده قرائت اولنوب افضل اولان ماعدا قرائت

اولنمامقدر دیو تحقیق ایلمشلردر • برکیمسنه امام قرائته شروع ایتدکدنصکره اقتدا

ایتسه قول اصح اوزره جهریه ده ثنا ایتموب سریه ده قرائت ایتمک قول اصح ومختاردر

ومسبوق صلاة سریه ده بعد الاقتدا قرائت ثنا ایتمشکن ما سبق به ی ادا قالقدقده

تکرارا قرائتی مختلف فیه در ووضع اليمين على الشمال کافیده وصلاة جلابیده
٦

وحدادیده واکثر کتبده ذکر اولندیغی اوزره مصلی قائما ادا ایدیجی اولدیغی حالده مختار

اولان صاغ الینک باشی بارماغی وصرچه بارماغی ایله صول الینک بلکنی اخذ ودینه صاغ الینک

باقی قالان اوچ بارماغی صول الینک اوزرینه وضع ایدوب ادا اوزره ایلکینی معا

کوبکی التنه قومق سنن عام دندر وتکبيرات الانتقالات حتى القنوت
٧

رکندن رکنه انتقال اولندقده الله اکبر دیمک بالاتفاق تکبیر قنوت دخی رکن قرائتدن دعایه

انتقالده واقع اولدیغیچون تکبیرات انتقالات عداولندی الحاکم بعد قنوته شروع وقصد ایده الله اکبر دیمک عند المصنف

Copyright © King Saud University

سنن عامدندر الا آنکه قول اصح و مختار وار اوزره تکبیر قنوت تکبیرات عیدین کبی (بلکه بالاتفاق)

واجبدر لکن ترکیله سجدهٔ سهوک لزومی محقق اولیوب مختلف فیه در ٨ و تسبیح الرکوع

ثلاثا رکوعده اوچ کره سبحان ربی العظیم دیمک سنن عامدندر تسبیح

مذکوری اوچ کره دیمک تسبیح سنتنک ادناسیدر حتی زیرا صاحب نهایه و فقهادن

بعضلری تسبیح سنتی بش یاخود یدی یاخود طقوزدر دیو تحقیق

ایتمشلردر قهستانی و مراقی الفلاحده مذکور اولدیغی اوزره تسبیح مذکوری اوچ کره

دیمک واجبدر و قاضیخان فتاواسنده نقل اولندیغی اوزره فرضدر واجب اولدیغی تقدیرده

سجدهٔ سهو لزومی و فرض اولدیغی تقدیرده صلاتک فاسد اولمسی محقق ایمدی لازم و واجب

اولان اوچدن ادناسیله اکتفادن حذر ایتملیدر منفرد اولدیغی تقدیرده بش اون ایکی کره یه

دکین رخصت واردر و امام اولان کیمسنه درت یاخود بش کره دیوب زیاده دیمیه

مکرکه بالاتفاق جماعت زیاده یه رغبت ایدوب اذن ویره لر و اخذ رکبتیه فی الرکوع ٩

دالوعده

قول مختار اوزره

فالعقوب بلکه فقط دعاء تشهدی تأخیر اوزره قرائت ایده رک امامک فراغنی

منتظر اولنجیه دکین مسبوقک منتظر اولمسی مستحبدر

١٧٥

عند المصنف انتظار ایدرکن تشهدی اوقویوب بعده سکوت ایلمک تکرار ایتمسی یا اولی یا جائز

غیر الفراغ … حرمت و کراهت دن … لکن شرح منیه ده … مباح اولیوب …

مکروه اولدیغی مصرح … کلمهٔ … سنت اوله